

Accountantsverslag 2024

Stichting tot het Verstrekken van Christelijk onderwijs op Gereformeerde Grondslag, uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland te Goes en Kruiningen
Betreffende de accountantscontrole over het jaar 2024

VERTROUWELIJK

Aan het bestuur en het intern toezicht van Stichting tot het Verstrekken van Christelijk onderwijs
op Gereformeerde Grondslag uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland te Goes en Kruiningen
Postbus 5
2980 AA RIDDERKERK

Geldermalsen, 27 juni 2025

Geachte leden van het bestuur en het intern toezicht,

Wij hebben dit verslag opgesteld naar aanleiding van de door ons uitgevoerde controle van de jaarrekening van uw organisatie.
In dit verslag rapporteren wij over onze bevindingen en aanbevelingen naar aanleiding van de uitgevoerde controlewerkzaamheden.

Dit accountantsverslag is uitsluitend opgesteld voor gebruik door het bestuur en het intern toezicht van Stichting tot het Verstrekken van Christelijk onderwijs op Gereformeerde Grondslag uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland te Goes en Kruiningen. U mag het alleen aan derden verstrekken nadat u hiervoor onze toestemming heeft gekregen. Als gevolg hiervan accepteren wij geen aansprakelijkheid of verantwoordelijkheid tegenover enig ander persoon of organisatie over dit verslag.

Wij vertrouwen erop dat onze adviezen en aanwijzingen u verder helpen bij het sturen en beheersen van uw organisatie en bij uw verslaggeving. Graag denken wij met u mee over de verdere uitwerking.

Met vriendelijke groet,

Van Ree Accountants

T. (Theo) van Dolderen RA MSc

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding	7
1.1 Onze opdracht	7
1.2 Gehanteerde materialiteit	7
1.3 Controleverschillen	7
1.4 Strekking van de controleverklaring	7
1.5 Frauderichtlijn	8
2 Uw financiële positie	9
2.1 Resultaatontwikkeling	9
2.2 Benchmarkrapport	9
2.3 Onze visie op uw vermogens- en liquiditeitspositie	9
3 Jaarverslaglegging	11
3.1 Bestuursverslag	11
3.2 Verslag toezichthouder	11
3.3 Verklaring omtrent gedrag	11
3.4 Beoordeling onzekerheden en schattingen	12
3.5 Bevindingen naar aanleiding van de controle op rechtmatigheidsaspecten	12
3.6 Bevindingen naar aanleiding van specifieke posten in de jaarrekening	12
4 Administratieve organisatie en interne beheersmaatregelen	14
4.1 Algemeen	14
4.2 Automatisering	14

4.3 Normenkader SIVON/Kennisnet	14
Bijlagen.....	15
Actuele ontwikkelingen.....	15

Samenvatting

De uitkomst van onze werkzaamheden

- Wij hebben bij het jaarverslag een goedkeurende controleverklaring afgegeven met betrekking tot getrouwheid en rechtmatigheid
- Er zijn geen ongecorrigeerde controleverschillen die van invloed zijn op onze verklaring.

Uw financiële positie

- Uw financiële positie is in verhouding tot de signaleringswaarden van de Inspectie van het Onderwijs toereikend.
- Het weerstandsvermogen is ten opzichte van vorig jaar gestegen.
- Er is geen sprake van Bovenmatig Eigen Vermogen, op basis van het kengetal van de inspectie.

Jaarverslaglegging

- Wij hebben vastgesteld dat uw jaarverslaggeving voldoet aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.
- Het bestuursverslag en het verslag van de toezichthouder voldoen aan de eisen vanuit de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

De belangrijkste bevindingen

- Naar ons oordeel zijn de gemaakte schattingen en de onderliggende veronderstelling passend bij de omvang en het type organisatie als ook verenigbaar met de verslaggevingsvereisten.
- Bij de volgende posten in de jaarrekening hebben wij de volgende bevindingen:
 - De onderhoudsvoorziening wordt gewaardeerd op de manier zoals de RJ dit voorschrijft. Ten aanzien van de waardering van de componenten hebben wij enkele opmerkingen.
 - We attenderen u op de specifieke verantwoording van geormerkte subsidies (Model G).

Interne beheersing

- Wij hebben bij onze controle geconstateerd dat de opzet van de AO/IB, gelet op de doelstelling daarvan voldoende is. Tevens hebben wij vastgesteld dat er sprake is van een adequate werking van de AO/IB voor zover deze relevant is voor de controle van de jaarrekening. Voor de voor de jaarrekening relevante processen wordt in belangrijke mate gebruik gemaakt van de dienstverlening van administratiekantoor VGS.

A high-angle photograph of three children sitting at a white table in a classroom, engaged in drawing. A girl with blonde braids in a white shirt is on the left, looking down at her work. A boy in a light blue polo shirt is in the center, using an orange marker to draw a large red shape on a piece of paper. A girl with blonde braids in a yellow shirt is on the right, using an orange pencil to draw on a piece of paper. The table is cluttered with various drawing supplies: a blue cup filled with colored pencils and markers, a red folder, a green folder, and several sheets of paper with drawings. In the background, there is a white bookshelf with books and a white radiator against a light blue wall.

Inleiding

Inleiding

1.1 Onze opdracht

Het intern toezichthoudend orgaan heeft ons opdracht gegeven de jaarrekening van Stichting tot het Verstrekken van Christelijk onderwijs op Gereformeerde Grondslag, uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland te Goes en Kruiningen over het jaar 2024 te controleren. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de organisatie. Onze controle heeft als doel om te komen tot een onafhankelijk oordeel over de getrouwheid van deze jaarrekening. Het is onze verantwoordelijkheid hierbij een controleverklaring te verstrekken.

De administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle zijn binnen deze opdracht door ons beoordeeld. Wellicht ten overvloede, wijzen wij u erop dat onze beoordeling van de administratieve organisatie beperkter is dan bij een opdracht tot beoordeling van de effectiviteit en efficiency van de administratieve organisatie.

Wij hebben de controleopdracht uitgevoerd in overeenstemming met de in Nederland van toepassing zijnde controle- en overige standaarden. Daarnaast zijn wij nagegaan of de subsidiebepalingen zoals vastgesteld door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) zijn nageleefd en of de Wet normering Topinkomens (WNT) juist is toegepast. Bij onze controle hebben wij de voorschriften vanuit het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 en het Controleprotocol WNT 2024 nageleefd.

1.2 Gehanteerde materialiteit

In onderstaande tabel hebben wij de gehanteerde materialiteit weergegeven. De materialiteit bepaalt de diepgang van onze werkzaamheden en geeft de foutmarge weer. De materialiteit wordt gehanteerd om te bepalen in hoeverre een door ons geconstateerde onjuistheid in de verantwoording of onzekerheid in de controle consequenties heeft voor de strekking van de af te geven controleverklaring.

Gehanteerde controle- en rapportagetoleranties	
Getrouwheid van de jaarrekening	
2% van de baten	€ 21.000
Financiële rechtmatigheid van de bestedingen	
Onjuistheden in de verantwoording en onzekerheden in de controle gezamenlijk: 3% van de totale publieke middelen	€ 30.630
Rapportagetolerantie voor alle in het accountantsprotocol genoemde zaken	
0,1% van de publieke middelen	€ 1.021

1.3 Controleverschillen

Tijdens de controle van de jaarrekening over 2024 hebben wij geen controleverschillen geconstateerd.

1.4 Strekking van de controleverklaring

1.4.1 Jaarstukken

Wij hebben bij het door het bestuur opgestelde jaarverslag een goedkeurende controleverklaring afgegeven inzake de getrouwheid van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de bestedingen. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Deze controleverklaring heeft betrekking op de jaarrekening 2024 met de volgende cijfers:

• Eigen vermogen per 31 december 2024	€ 301.677
• Balanstotaal per 31 december 2024	€ 619.007
• Netto kasstroom over 2024	€ - 6.968
• Nettoresultaat over 2024	€ 55.320

1.4.2 Goedkeuring jaarrekening

Wij vertrouwen erop dat het toezichthoudend orgaan overgaat tot het ongewijzigd goedkeuren van de jaarrekening. Wij verzoeken u contact met ons op te nemen als dit niet het geval is.

1.5 Frauderichtlijn

De primaire verantwoordelijkheid van het voorkomen en ontdekken van fraude en onjuistheden, inclusief het naleven van de wet- en regelgeving, berust bij het bestuur van de organisatie. Ook het nemen van preventieve en repressieve beheersingsmaatregelen om de kans op fraude of onjuistheden en overtreding van wet- en regelgeving te beperken, behoort tot de verantwoordelijkheid van het bestuur.

Het is de taak van de toezichthouder om vast te stellen in hoeverre het bestuur benodigde beheersingsmaatregelen heeft genomen.

Bij de uitvoering van onze controle hanteren wij controlestandaard 240 “De verantwoordelijkheid van de accountant voor het onderkennen van het risico van fraude in het kader van de controle van financiële overzichten”. Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude.

Het bestuur heeft aangegeven geen aanwijzingen te hebben van specifieke frauderisico's en/of van een verhoogd risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude een afwijking van materieel belang zou kunnen bevatten. Tijdens onze controle van de jaarrekening zijn ons geen aanwijzingen van fraude gebleken.

In 2022 is door de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants een tweetal brochures opgesteld voor bestuurders en toezichthouders waarin handvatten worden aangereikt voor een goede frauderisicobeheersing. Dit betreffen:

- Brochure Frauderisicobeheersing;
- Brochure Opstellen frauderesponsplan.

Wij adviseren u kennis te nemen van deze brochures en de frauderisico's te bespreken in uw vergaderingen. Wij adviseren u om de frauderisicoanalyse standaard onderdeel te maken van de jaarlijkse planning en control cyclus. Op deze wijze kan ook de toezichthouder invulling geven aan haar wettelijke taak.

2 Uw financiële positie

2.1 Resultaatontwikkeling

Het resultaat over het boekjaar 2024 bedroeg € 55.000. Dit resultaat is € 109.000 hoger dan het begrote resultaat van € - 54.000. Ten opzichte van het boekjaar 2023 is het resultaat € 107.000 hoger. In de financiële paragraaf van het bestuursverslag zijn van deze afwijkingen analyses opgenomen. Wij stemmen in met deze analyses en verwijzen hiervoor daarom naar het jaarverslag.

x € 1.000	Werkelijk 2024	Begroting 2024	Afwijking	Werkelijk 2023
BATEN				
Rijksbijdragen	1.017	1.011	6 ↑	1.020
Overige overheidsbijdragen	4	4	0 ■	2
Overige baten	4	3	1 ↑	7
Totaal baten	1.025	1.018	7 ↑	1.029
LASTEN				
Personele lasten	891	886	5 ↑	872
Afschrijvingen	30	30	0 ■	28
Huisvestingslasten	-53	64	-117 ↓	87
Overige lasten	106	92	14 ↑	96
Totaal lasten	974	1.072	-98 ↓	1.083
Saldo baten en lasten	51	-54	105 ↑	-54
Saldo financiële baten en lasten	4	0	4 ↑	2
Resultaat	55	-54	109 ↑	-52

2.2 Benchmarkrapport

Jaarlijks stellen wij voor al de onderwijsinstellingen die bij ons diensten afnemen een benchmark op. In 2024 is dit gedaan op basis van de jaarcijfers 2023 en is op een eerder moment met u gedeeld. De benchmark is opgedeeld in groepen naar omvang van het aantal leerlingen. Het geeft u als bestuur en intern toezicht inzicht hoe uw organisatie zich verhoudt tot andere, vergelijkbare PO-instellingen.

2.3 Onze visie op uw vermogens- en liquiditeitspositie

De belangrijkste financiële kengetallen zijn als volgt:

	Signalerings- grens OCW	2024	2023
Bovenmatig eigen vermogen <i>rekentool Onderwijsinspectie</i>	maximaal 1,0	0,46 ↑	0,33
Solvabiliteit 1 <i>eigen vermogen / totaal vermogen</i>	n.v.t.	48,8% ↑	38,3%
Solvabiliteit 2 <i>(eigen vermogen + voorzieningen) / totaal vermogen</i>	minimaal 30%	84,7% ■	85,2%
Weerstandvermogen <i>eigen vermogen / totaal baten</i>	minimaal 5%	29,5% ↑	23,9%
Current ratio <i>vlottende activa / kortlopende schulden</i>	minimaal 1,5	4,64 ↑	4,61
Absolute omvang liquide middelen <i>saldo liquide middelen</i>	minimaal €100.000	€ 416.000 ↓	€ 423.000
Aandeel personeelskosten <i>personeelslasten / totale baten</i>	n.v.t.	86,9% ↑	84,7%

Met deze kengetallen is naar onze mening sprake van een vermogens- en liquiditeitspositie die voldoende is om eventuele tegenvallers op te vangen. Voor de komende jaren worden resultaten rond nul verwacht.

Belangrijk is dat u een eigen visie hebt op de gewenste vermogenspositie. Een goed hulpmiddel hiervoor is het opstellen van een gedegen risicoanalyse waarbij de risico's zo veel als mogelijk worden vertaald naar financiële gevolgen. Deze risicoanalyse vormt een onlosmakelijk onderdeel van uw planning- en controlcyclus.

Vermogenspositie

Vanuit de politiek en bij het ministerie is er doorlopend aandacht voor de vermogenspositie van onderwijsinstellingen. De laatste jaren richt zich dat vooral op besturen met een ruime vermogenspositie. In de Staat van het Onderwijs 2025 constateert de Inspectie dat in het algemeen de mogelijk bovenmatige publieke eigen vermogens afnemen.

Wanneer een bestuur mogelijk bovenmatig publiek eigen vermogen heeft, betekent dit niet automatisch dat het vermogen te hoog is. Vermogen kan nodig zijn voor het omgaan met specifieke risico's in de omgeving, om verwachte toekomstige ontwikkelingen zoals groei of krimp op te kunnen vangen, voor specifieke huisvestingssituaties. Het bestuur moet zich daar wel over verantwoorden in het jaarverslag.

Het kengetal voor mogelijke bovenmatig eigen vermogen is in 2020 geïntroduceerd. Een waarde hoger dan 1,0 geeft aan dat mogelijk sprake is van een te hoog publiek eigen vermogen. De waarde is voor uw instelling uitgekomen op 0,46. Dit betekent dat er geen sprake is van bovenmatig eigen vermogen.

Totaal eigen vermogen	301.677
Privaat eigen vermogen	79.186

Feitelijk eigen vermogen	222.491
Normatief eigen vermogen	488.793

Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	€ 0

Ratio eigen vermogen: 0,46

De solvabiliteit 2 blijft gelijk op 85%. De Inspectie van het Onderwijs hanteert een signaleringsgrens voor solvabiliteit 2 van 30%. Met 85% blijft uw instelling ruim boven deze signaleringsgrens. Instellingen met een solvabiliteit die lager is dan 30% worden extra gemonitord of krijgen ondersteuning.

Het weerstandsvermogen steeg met 6% naar 30%, voornamelijk door de stelselwijziging groot onderhoud en de resultaatontwikkeling. Een weerstandsvermogen van 30% is ruim boven de signaleringsgrens van 5%.

3 Jaarverslaglegging

3.1 Bestuursverslag

Het in het financieel jaarverslag opgenomen bestuursverslag hebben wij getoetst aan de hand van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Het verslag bevat geen materiële tegenstrijdigheden of onjuistheden ten opzichte van de jaarrekening, de uitkomsten van de jaarrekeningcontrole en de kennis die wij van uw organisatie hebben. Daarnaast zijn de verplichte items vanuit de verslaggevingsrichtlijn opgenomen.

We attenderen u nog op de publicatieverplichting. Onderwijsinstellingen moeten hun jaarverslaggeving vóór 1 juli openbaar maken en dit ook gedurende 7 jaar openbaar moeten laten staan. De inwerkingtreding om het gehele jaarverslag openbaar te stellen voor deze periode, gaat in vanaf 1 januari 2024.

3.2 Verslag toezichthouder

In het financieel jaarverslag is ook het verslag van het intern toezichthoudend orgaan opgenomen. Wij hebben dit verslag beoordeeld. Het verslag bevat geen materiële tegenstrijdigheden of onjuistheden ten opzichte van de jaarrekening, de uitkomsten van de jaarrekeningcontrole en de kennis die wij van uw organisatie hebben.

In het algemeen nog het volgende. Jaarlijks stelt de Onderwijsinspectie een verslag op (Rapport De Staat van het Onderwijs). Hierin staan ook de bevindingen vanuit de inspectiebezoeken. We wijzen u op de volgende uitkomsten vanuit de inspectie, met de aanbeveling voldoende aandacht te (blijven) houden voor deze thema's.

- De Inspectie concludeert vanuit haar onderzoeken dat de verantwoording door het intern toezicht vaak niet op orde is. De inspectie is van mening dat intern toezichthouders vaak onvoldoende duidelijk maken op welke wijze zij het toezicht vormgeven en welke resultaten zij hiermee behalen.
- Daarnaast concludeert de inspectie dat regelmatig onvoldoende duidelijk blijkt hoe het toezicht op doelmatige besteding van de middelen plaatsvindt. Het is van belang dat dit verbetert en dat toezichthouders besturen stimuleren om beleidsrijke begrotingen op te stellen en duidelijk te maken welke doelen tegen welke kosten behaald zijn.

3.3 Verklaring omtrent gedrag

De afgelopen jaren is op basis van het Onderwijsaccountantsprotocol de tijdige aanwezigheid van VOG's gecontroleerd en is met een rapportagetolerantie van 0% een verslag van bevindingen opgesteld bij de controleverklaring, indien sprake was van niet aanwezige of niet tijdig ontvangen VOG's.

In het najaar van 2024 heeft de Onderwijsinspectie gecommuniceerd dat deze controle door accountants vervalt. In plaats van de controle en verslaglegging door de accountant, wordt met ingang van het boekjaar 2024 aan schoolbesturen gevraagd over de tijdige aanwezigheid van VOG's te rapporteren in het bestuursverslag. De verantwoordelijkheid van het bestuur voor het beschikken over een tijdige VOG is onveranderd.

De VOG-plicht geldt voor de volgende personen op basis van de WPO en WEC:

- Leerkrachten;
- Personen die onderwijsondersteunende werkzaamheden verrichten;
- (Adjunct) Directeuren;
- Personen belast met tussenschoolse opvang.

Een VOG is in beginsel niet verplicht voor vrijwilligers, met uitzondering van degene die toezicht houdt tijdens de tussenschoolse opvang waarvoor wel een VOG nodig is. Het maakt daarbij niet uit of de vrijwilliger slechts incidenteel of periodiek op de school is. U heeft de voorgeschreven tabel met toelichting opgenomen in het bestuursverslag.

Per 1 januari 2025 is de groep personen voor wie de instelling een VOG moet hebben, verder uitgebreid. Het is een uitdaging voor schoolbesturen om zicht te hebben op de (tijdige) aanwezigheid van een geldige VOG voor personen die niet in loondienst zijn (PNIL).

- ➔ We adviseren u beleid op te zetten voor het omgaan met de VOG voor PNIL en de administratieve processen waar nodig aan te scherpen om het vereiste inzicht te kunnen laten zien.

3.4 Beoordeling onzekerheden en schattingen

In elke jaarrekening komen onzekerheden en schattingen voor. Het betreft met name posten als afschrijvingen, voorzieningen en reserveringen. Deze krijgen aanvullende aandacht, omdat hier vanwege de complexiteit sneller materiële afwijkingen in voor kunnen komen, of omdat de waardering in belangrijke mate wordt beïnvloed door schattingen van het management en specifieke invulling van algemeen geaccepteerde waarderingsgrondslagen.

De gehanteerde schattingen zoals van afschrijvingstermijnen, de variabelen in de berekening van de voorziening voor jubileumgratificaties, WW en langdurige ziektegevallen en de opgenomen reserveringen voor nog te verwachten kosten zijn naar onze mening passend voor de onderwijssector.

De belangrijkste rechten en verplichtingen die op basis van algemeen aanvaarde waarderingsgrondslagen niet in de balans kunnen worden opgenomen zijn adequaat toegelicht in de jaarrekening onder de niet uit de balans blijken rechten en verplichtingen.

3.5 Bevindingen naar aanleiding van de controle op rechtmatigheidsaspecten

3.5.1 Aanbestedingswetgeving

Vanuit het onderwijscontroleprotocol was de controle op naleving van (Europese) aanbestedingswetgeving opgenomen. Onder andere op basis van spendanalyses werd gecontroleerd of aanbestedingstrajecten op een juiste manier werden doorlopen.

In het protocol van 2024 is deze bepaling niet meer opgenomen. Hierdoor hoeft de naleving van deze wet- en regelgeving minder diepgaand door ons te worden uitgevoerd. De kwalitatieve toets door de accountant blijft wel staan. Dit houdt in dat wij de opzet en implementatie van de procedures rondom de aanbestedingen toetsen.

Wij willen u erop attenderen het alleen kwalitatief toetsen van de aanbestedingsregels onverlet staat dat u als instelling de aanbestedingsregels na moet leven.

3.5.2 Treasurybeleid

U beschikt over een treasurystatuut dat is vastgesteld in 2016. Wij hebben vastgesteld dat dit statuut overeenstemt met de Regeling Beleggen, Lenen en Derivaten OCW 2016.

Wij hebben tevens vastgesteld dat in 2024 geen transacties hebben plaatsgevonden die in strijd zijn met deze regeling. U heeft uw gelden ondergebracht bij de Rabobank en de ABN AMRO. Dit voldoet aan de ratingeisen.

3.6 Bevindingen naar aanleiding van specifieke posten in de jaarrekening

Hieronder geven wij een aantal bevindingen weer met betrekking tot specifieke posten in de jaarrekening. Wij hebben ervoor gekozen alleen de posten te vermelden waarbij wij voor u relevante opmerkingen hebben.

3.6.1 Voorziening groot onderhoud

Waardering vindt de waardering van de voorziening groot onderhoud plaats volgens RJ 212, met een tijdsevenredige opbouw van de voorziening per onderhoudscomponent. In 2024 is de voorziening bijgesteld naar aanleiding van een geactualiseerd plan. Eind 2024 bedraagt de voorziening € 211.000.

De voorziening is opgebouwd voor de jaren tot en met 2028. Vanuit de controle is gevraagd naar de onderbouwing van dit toegepaste stopjaar, evenals hoe de geplande uitgaven zich verhouden tot dit stopjaar. Hieruit blijkt: *In het IHP staat een uitvoeringsjaar van 2028. Men noemt een scenario waarbij de school elders ondergebracht zal moeten worden. Er is nog niet bekend of er sprake is van nieuwbouw of betrekken van een bestaand gebouw. Een eigen bijdrage is niet bekend maar wel reëel te verwachten. Vanwege de politieke onzekerheid van het stopjaar (2028 wordt nu genoemd maar in praktijk zou het ook opgeschoven kunnen worden) worden de componenten/onttrekkingen conform het MJOP aangehouden. Uiteraard wordt het IHP scherp gemonitord en zal in de toekomst toe steeds gericht beleidskeuzes gemaakt kunnen worden met betrekking tot het wel of niet doen van onderhoud.*

De onderhoudsvoorziening wordt gevormd voor reëel te verwachten onderhoud aan het huidige gebouw. Gelet op de onzekerheid over toekomstige huisvesting, kunnen wij ons

vinden in de (voorzichtige) uitgangspunten m.b.t. de nu opgenomen voorziening. Het is niet mogelijk om voor een ander schoolgebouw of verwachte eigen bijdrage bij nieuwbouw een onttrekking te doen aan de onderhoudsvoorziening.

➔ Het is van belang dat bijstelling plaatsvindt zodra er nieuwe inzichten zijn.

Nu de voorziening per component wordt gevormd, krijgt u te maken krijgen met hogere of lagere uitgaven, of een ander uitvoeringsmoment dan gepland in de MJOP. Dit kan leiden tot een wijziging in de dotatie, waarbij het direct invloed heeft op de vorming van het resultaat.

- Het is daarom van belang om gedurende het jaar de uitgaven te monitoren. Op deze manier kan achteraf de koppeling tussen het onderhoudsplan en de realisatie gelegd worden, waardoor er meer zicht ontstaat op de betrouwbaarheid van de onderhoudsplannen.
- Daarnaast het advies om de onderhoudsplannen jaarlijks bij te stellen naar het huidige prijspeil, bijvoorbeeld door toepassing van een toepasselijke CBS-index.

3.6.2 Doelsubsidies - Model G

Bij subsidies die worden verstrekt aan bekostigde onderwijsinstellingen wordt onder meer onderscheid gemaakt tussen:

- Model G-1 subsidie: dit zijn subsidies waarbij het eventuele niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt;
- Model G-2 subsidie: dit zijn subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt en waarbij niet bestede middelen worden teruggevorderd.

Vanuit de controle van model G blijkt dat model G volledig is opgenomen in de jaarrekening. Dit betreft de subsidie voor instroom van een schoolleider (ISPO).

3.6.3 Publicatieplicht WNT

Als onderwijsinstelling bent u WNT-plichtig. In de jaarrekening 2024 is daarom op grond van de publicatieverplichting een WNT-verantwoording opgenomen. De publicatieverplichting uit de WNT houdt naast het opstellen van de WNT-verantwoording ook in dat deze verantwoording jaarlijks voor 1 juli op uw website openbaar gemaakt moet worden en dat de verantwoording hier 7 jaar beschikbaar moet blijven. We

adviseren u na te gaan of aan deze vereiste wordt voldaan.

3.6.4 Rechtszaken en claims

Op 21 juni 2024 heeft de rechtbank geoordeeld dat de toepassing van een korting op de bekostiging 2022 naar aanleiding van de vereenvoudiging van het bekostigingstelsel onjuist was. Volgens de rechtbank heeft OCW zich niet gehouden aan de wettelijke plicht om schoolorganisaties voldoende financiële middelen toe te kennen om uitgaven en inkomsten in balans te houden. De uitspraak houdt in dat over de periode augustus tot en met december 2022 te weinig bekostiging (7,12% van het jaarbedrag) toegekend is.

Het ministerie van OCW heeft hoger beroep ingesteld tegen de uitspraak van de rechtbank over onvoldoende bekostiging in het primair onderwijs in 2022. Gezien dat er nog hoger beroep zal volgen, leidt deze uitspraak niet tot een verwerking van een gebeurtenis in de balans. Op dit moment is nog niet bekend welke gevolgen deze uitspraak heeft voor PO-instellingen en evenmin of er nog rekening gehouden wordt met de omstandigheid of de instelling heeft deelgenomen aan het collectief bezwaar en beroep of niet.

Ons is meegedeeld dat uw stichting verder niet is verwickeld in rechtszaken of claims.

4 Administratieve organisatie en interne beheersmaatregelen

4.1 Algemeen

Tijdens onze interim-controle hebben wij de opzet, het bestaan en de werking van de administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) binnen uw organisatie beoordeeld. De belangrijkste processen in het kader van onze jaarrekeningcontrole worden door de Vereniging Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS) verzorgd. Dit betreft de processen inzake:

- Factuurverwerking en betalingen
- Begroting
- Personeel- en salarisadministratie
- Automatisering

Wij hebben naar aanleiding van onze controle geconstateerd dat de opzet van de AO/IB geleet op de doelstelling daarvan voldoende is.

4.2 Automatisering

Voor de geautomatiseerde gegevensverwerking wordt voor de belangrijkste processen in het kader van onze jaarrekeningcontrole gebruik gemaakt van softwarepakketten van de VGS.

Dit betreffen:

- ProActive: voor de digitale factuurverwerking (incl. autorisatie)
- AFAS Profit: voor het voeren van de financiële administratie
- AFAS HRM: in 2024 bent u overgegaan op AFAS HRM als één van de pilotscholen. Deze overgang heeft specifieke aandacht gehad, onder andere inzake de juiste conversie van stamgegevens.

Wij hebben geen bijzondere controlebevindingen omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking te melden. Wij merken hierbij op dat dit controlebevindingen betreft die voortvloeien uit het onderzoek van de administratieve organisatie en interne beheersing voor zover noodzakelijk in het kader van de controle van de jaarrekening

4.3 Normenkader SIVON/Kennisnet

De urgentie van de thema's informatiebeveiliging en privacy is ook in 2024 onverminderd hoog. Een trend die daarbij een belangrijke rol speelt is dat cybercriminelen in toenemende mate gebruik maken van AI bij hun activiteiten. De dreiging van DDoS-aanvallen, phishing, ransomware neemt daardoor alleen maar toe. Onderwijsinstellingen geven aan dat het bewustzijn van cyberveiligheid en het tekort aan capaciteit en kennis de belangrijkste bedreigingen zijn voor het op orde krijgen of houden van het gewenste niveau van informatiebeveiliging en privacybeheer.

Het normenkader voor informatiebeveiliging en privacy is gepubliceerd in 2023 door een samenwerking van SIVON, kennisnet, PO-raad en VO-raad. Doelstelling van het normenkader is schoolbesturen voorzien van concrete handvaten om hun informatiebeveiliging en naleving van de privacyregelgeving naar een hoger niveau te brengen. In 2024 heeft een update van het normenkader plaatsgevonden waarbij verduidelijkt is wat nodig is om de vijf verschillende volwassenheidsniveaus te bereiken. De verwachting is dat het normenkader vanaf 2027 een wettelijke basis zal gaan krijgen.

Vanzelfsprekend is in een goed informatiebeveiligingsbeleid veel aandacht voor de processen van configuratiemanagement, logische en fysieke toegangsbeveiliging, veranderingsmanagement en incident en probleemmanagement. In het normenkader is echter ook aandacht voor de inrichting van de organisatie, de tone-at-the-top en het opleiden van medewerkers. Meer informatie is te vinden op normenkaderibp.kennisnet.nl

Wij roepen schoolbesturen er toe op om de implementatie van het normenkader te bewaken. Daarbij verdient het de aanbeveling periodiek te rapporteren aan de toezichthouder inzake de voortgang van de implementatie.

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Onderwijsinstellingen staan voor mooie en grote uitdagingen. Dit komt mede door de veranderende maatschappelijke opvattingen en wijzigende regelgeving. Wij zetten daarom een aantal algemene ontwikkelingen en actualiteiten voor u op een rij die voor u relevant zijn of in de toekomst relevant kunnen worden.

Duurzaamheidsverslaggeving

ESG-verantwoording

Met de introductie van CSRD als verslaggevingsstandaard voor grote ondernemingen, ontstaan ook in de onderwijssector steeds meer vragen naar de vereisten op het gebied van duurzaamheidsverslaggeving. Om hier op in te spelen heeft het ministerie van OCW een werkgroep opgericht die zich bezig houdt met de voorbereiding van een richtlijn voor duurzaamheidsverslaggeving die onderwijsbesturen op vrijwillige basis kunnen toepassen. De verwachting is dat deze richtlijn in de loop van het voorjaar van 2025 beschikbaar wordt gesteld en kan worden toegepast op het jaarverslag van het eerstvolgende boekjaar. Dit zal vooralsnog op vrijwillige basis zijn. De recente ontwikkelingen rond het verhogen van de omvang van bedrijven waarop de CSRD-richtlijn van toepassing is, de zogenaamde Omnibus-wet, heeft daarom vooralsnog geen invloed op de ontwikkelingen in het onderwijs.

Mobiliteitsrapportage

Een andere ontwikkeling op dit punt betreft de verplichte rapportage mobiliteit die vanaf 1 juli 2024 geldt voor organisaties die 100 of meer werknemers in dienst hebben. Organisaties die kleiner zijn van omvang, hebben de mogelijkheid op vrijwillige basis te rapporteren.

Om aan deze rapportageverplichting te voldoen, is het nodig de gegevensverzameling op orde te hebben. In de administratie dient informatie te worden opgenomen inzake de reisbewegingen van de medewerkers. Daarbij dient te worden vastgelegd per type vervoer hoeveel kilometers zijn afgelegd. Meer informatie is te vinden op www.rvo.nl/onderwerpen/rapportage-wpm

Cybersecurity

In de huidige wereld speelt automatisering een ontzettend belangrijke rol. Binnen uw organisatie worden dagelijks verschillende IT-applicaties gebruikt en wordt veel data verzameld en gedeeld. Dit brengt de nodige IT-security uitdagingen met zich mee. Cybercriminelen zetten namelijk verschillende technieken in om bedrijfsgevoelige gegevens te verkrijgen. Dit wordt veelal gedaan in combinatie met psychologische manipulatie. Dit wordt social engineering genoemd. Logischerwijs is het van belang dat uw medewerkers zich hiervan bewust zijn. Op technisch vlak zijn er veel mogelijkheden om een IT-omgeving veiliger te maken, maar security awareness is zeker net zo belangrijk binnen uw informatiebeveiligingsbeleid.

Zo is de kwaliteit van nepmails in de afgelopen periode aanzienlijk verbeterd en gepersonaliseerd. Het wordt daarmee steeds lastiger om dergelijke e-mails te onderscheppen en herkennen. In combinatie met de technische mogelijkheden om bestaande mailadressen te 'klonen', is het risico dat ten onrechte betalingen worden gedaan aanzienlijk verhoogd.

Het geven van trainingen onder uw medewerkers is een relatief eenvoudige methode om het bewustzijn van deze risico's te verhogen. Het blijkt uiteindelijk dat de medewerker één van de belangrijkste schakels is om problemen te voorkomen.

Het maken van praktische werkafspraken bij daadwerkelijke verzoeken om betalingen te verrichten is essentieel in de dagelijkse uitvoering. Een aantal praktische voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld:

- Verzoeken tot het wijzigen van bankrekeningnummers van medewerkers dienen enkel plaats te vinden via een workflow in de IT-applicatie waarin de salarisadministratie wordt gevoerd. Wijzigingen mogen niet buiten deze workflow om plaatsvinden. Bij verdachte situaties dient de goedkeurende medewerker contact op te nemen met de betreffende medewerker;
- Bij wijzigingsverzoeken van bankrekeningnummers vanuit een toezichthouder, de directie of managers via de e-mail dient er altijd telefonisch contact opgenomen te worden met de betreffende persoon om na te gaan of dit verzoek daadwerkelijk van deze persoon afkomstig is;
- Geen enkele functionaris dient zelfstandig betalingen te kunnen verrichten;

- De medewerker financiële administratie verifieert in alle gevallen het verzoek van de directeur-bestuurder per e-mail om geld naar een (buitenlands) rekeningnummer over te maken door de directeur-bestuurder te bellen.

Uiteraard zijn het treffen van technische maatregelen en een basishygiëne om nepmails te voorkomen. U kent daarbij denken aan:

- Het automatisch vergrendelen van computers en laptops na 10 minuten zonder activiteit;
- Het testen van het bewustzijn van medewerkers door middel van het versturen van periodieke nepmails en het delen van de resultaten onder uw medewerkers;
- Het aanschaffen van privacy screenprotectors voor computers, laptops en telefoons;
- Laat regelmatig updates en patches toepassen. In software systemen zitten kwetsbaarheden. Die kwetsbaarheden sluipen erin bij het ontwikkelen van een toepassing en komen vaak later pas aan het licht. Via zo'n kwetsbaarheid kan schadelijke software op uw systeem geplaatst worden of kan informatie gelekt worden naar een locatie waarvan u geen weet heeft. Wanneer zo'n kwetsbaarheid bekend wordt, maakt de leverancier van de toepassing een update waarmee het verholpen wordt;
- Zorg ervoor dat de wachtwoorden die gebruikt worden om toegang te krijgen tot toepassingen, sterke wachtwoorden zijn die niet logisch af te leiden zijn. Maak voor iedere toepassing ook een uniek wachtwoord. Zorg ervoor dat u naast een wachtwoord gebruik maakt van meervoudige authenticatie;
- Zorg voor een goede back-up en herstelstrategie. Regelmatig veiligstellen van gegevens en controleren of dit ook goed gaat, kan de schade van een incident aanzienlijk beperken. Zorg dus dat u van alle toepassingen die u gebruikt zeker bent van een goede back-up en herstelstrategie. Maakt u gebruik van een SaaS toepassing waarbij de leverancier verantwoordelijk is voor de back-up, vraag dan na hoe zij dit proces borgen en test de herstelmogelijkheden in ieder geval één keer per jaar;
- Stel een goed calamiteitenplan op. Ga ervan uit dat het een keer misgaat en als u op dat moment nog moet gaan bedenken wie wat moet gaan doen, dan gaat dat voor stress en onrust zorgen. Stelt u zich een situatie voor waarbij uw bedrijf geraakt wordt door ransomware of een phishing-aanval. Wat doet u om schade te beperken? Welke bedrijfsprocessen komen er in gevaar? Welke

communicatie moet er gestart worden? Wie is de centrale coördinator? Allemaal onderdelen die u kunt beschrijven in een calamiteitenplan. Maak per calamiteit een draaiboek en ga vanuit dit draaiboek ook na hoe u risico's kunt mitigeren. Voorkomen is immers beter dan genezen.

Graag denken wij met u mee om incidenten te voorkomen. Indien gewenst kunnen wij met u verder doorpraten bij de invulling van het informatiebeveiligingsbeleid bij uw organisatie ter voorkoming van cybersecurityrisico's.

Schijnzelfstandigheid inhuur ZZP

In de praktijk is er momenteel veel aandacht voor het vraagstuk van schijnzelfstandigheid. De Belastingdienst is vanaf 1 januari 2025 weer gaan handhaven op schijnzelfstandigheid. Dit betekent dat zij zullen controleren of zzp'ers feitelijk geen (verkapte) dienstverband hebben. Wel is er sprake van een zogenoemde "zachte landing" in 2025. In 2025 is de handhaving vorm gegeven als risicogerichte handhaving. De Belastingdienst moet bij deze handhaving zoveel mogelijk rekening houden met de menselijke maat en maatwerk. Verder zal de Belastingdienst in 2025 – in beginsel – geen boetes opleggen. Dit geldt zowel voor de verzuimboetes als de vergrijpboetes.

Er zijn in de afgelopen jaren belangrijke ontwikkelingen geweest in de jurisprudentie. In het zogenoemde "Deliveroo-arrest" op 24 maart 2023 (ECLI:NL:HR:2023:443) heeft de Hoge Raad aangegeven dat voor de bepaling of sprake is van een arbeidsovereenkomst een holistische benadering geldt. Dat betekent dat naar alle feiten en omstandigheden van het geval in onderling verband moet worden gekeken:

- Aard en duur van werkzaamheden
- Wijze waarop werkzaamheden en werktijden worden bepaald
- Inbedding van het werk in bedrijfsvoering
- Verplichting tot persoonlijke arbeid
- Verhouding van partijen
- Beloning
- Mate van commercieel risico zzp'er
- Mate waarin zzp'er zich als ondernemer gedraagt/kan gedragen

Onze ervaring leert dat inhuur van een zzp'er in de vorm van onderwijsgevend personeel door de Belastingdienst kritisch wordt gevolgd. Eerder heeft de staatssecretaris in dit kader bij de totstandkoming van de WDBA opgemerkt dat naar zijn mening bij de inhuur

van een zzp-docent die reguliere onderwijslessen verzorgt, het niet voor de hand liggend is dat sprake kan zijn van het werken buiten een dienstbetrekking.

Allereerst is het noodzakelijk bij de inhuur van zzp'ers om de arbeidsrelatie te beoordelen. Als er buiten een dienstbetrekking gewerkt kan worden is het belangrijk om te werken op basis van een juiste en deugdelijke overeenkomst. Het opstellen van een dergelijke overeenkomst is maatwerk. Er dient dan ook voldoende aandacht te worden gegeven aan juridische, fiscaalrechtelijke en arbeidsrechtelijke aspecten. Raadpleeg hiervoor uw fiscaal-juridisch adviseur.

Binnen Van Ree Finance Consultants BV is er een speciale helpdesk opgericht die u ondersteunt bij vraagstukken omtrent het inhuren van zzp'ers. Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website: [Werken met zzp'ers – Van Ree Accountants](#).

Update beleidsbesluit btw ter beschikking stellen van personeel

Wij wijzen u graag op het op 15-6-2024 geactualiseerde btw-besluit inzake het ter beschikking stellen van personeel ([wetten.nl - Regeling - Besluit omzetbelasting terbeschikkingstelling personeel - BWBR0049806](#)). Specifiek m.b.t. de onderwijssector is hierin o.a. aanvullend opgenomen dat onderwijsinstellingen die personeel uitleen aan SWV Passend Onderwijs onder voorwaarden gebruik kunnen maken van de btw-onderwijsvrijstelling. In deze situaties is van belang dat u laat beoordelen of sprake kan zijn van nauw met het onderwijssamenhangende diensten. Het beleid hieromtrent is door de Belastingdienst ook samengevat in haar brief d.d. 3 april 2024. Een kopie van deze brief is terug te vinden Zie voor nadere informatie onze website: [Uitleen van personeel van onderwijs aan SWV Passend Onderwijs: hoe zit dat precies? – Van Ree Accountants](#)

Update beleidsbesluit btw Onderwijsvrijstelling

Tevens wijzen wij u graag op het op 12 februari 2025 geactualiseerde btw-besluit inzake de btw-onderwijsvrijstelling ([wetten.nl - Regeling - Besluit onderwijsvrijstelling omzetbelasting - BWBR0050769](#)). De belangrijkste wijzigingen betreffen:

- Het verzorgen van openbaar onderwijs wordt per 19 juni 2020 niet meer aangemerkt als het handelen als overheid (onderdeel 3.1);
- Voor de toepassing van de btw-vrijstelling voor het onderwijs door internationale, buitenlandse en ambassadescholen geldt dat toezicht door een buitenlandse autoriteit of door een erkende accreditatieorganisatie volstaat (onderdeel 3.2);
- De diensten die vallen onder 'het afnemen van examens ter toelating of ter afsluiting van onderwijs' zijn nader toegelicht (onderdeel 3.3);
- Elektronisch, op afstand of online verzorgd onderwijs kan worden beschouwd als 'het overbrengen van kennis en/of vaardigheden door een leerkracht' als een mogelijkheid bestaat tot interactie tussen docent en leerling(en) (onderdeel 4.1);
- Onder voorwaarden is de vrijstelling van toepassing op door externe ondernemers verrichte onderwijsactiviteiten die behoren tot het curriculum van het reguliere onderwijs (onderdeel 4.1);
- Gebarentaalonderwijs is een vorm van taalonderwijs (onderdeel 9);
- Scriptiebegeleiding valt onder voorwaarden onder de vrijstelling. Tekstservice valt niet onder de vrijstelling (onderdeel 12.2).

Onze vestigingen zijn bereikbaar via 0343 – 415940
www.vanreeaccountants.nl

Schrijf u [hier](#) in voor onze nieuwsbrief!